

Lieta C-193/19

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Datums, kurā lūgums reģistrēts Tiesā:

2019. gada 27. februāris

Iesniedzējtiesa:

Förvaltningsrätten i Malmö (Zviedrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 15. februāris

Prasītājs:

A

Atbildētājs:

Migrationsverket

[..]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu

[..]

Förvaltningsrätten i Malmö, migrationsdomstolen, avdelning 6 [Administratīvā tiesa Malmē, Migrācijas lietu tiesa, 6. nodaļa], nolēma [..] vērsties Eiropas Savienības tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

[..]

Ievads

1. Zviedrijas tiesībās juridisks priekšnosacījums tam, lai uzturēšanās atļauju izsniegtu citu, nevis ar aizsardzību vai humānu apsvērumu dēļ, ir noskaidrot pieteicēja identitāti. Pierādīšanas prasība šādās situācijās nozīmē to pašu, ko identitātes noskaidrošana; praksē tas nozīmē prasību iesniegt pasi, kas ir derīga, iesniedzot pieteikumu par uzturēšanās atļaujas izsniegšanu. Zviedrijas

utlänningslagen (Ārvalstnieku likums) nav ietvertas īpašas normas par identitāti, tomēr ir izvirzīts priekšnosacījums par to, ka personai ir jābūt pasei.

- 2 Izņēmums ir pieļaujams ģimenes atkalapvienošanās gadījumā, konkrētām personām ieceļojot no valstīm, kurās pieņemamus identitāti apliecināšus dokumentus nav iespējams iesniegt; praksē šādi tas ir Somālijas gadījumā.
- 3 *Migrationsöverdomstolen* iepriekš ir konstatējusi, ka identitātes pierādīšana, pieprasot uzturēšanās atļauju uz laiku saiknes ar Zviedriju dēļ, piemēram, laulību, darba vai studiju gadījumā – konkrētajā lietā ir runa par pirmo minēto gadījumu – ir priekšnosacījums tam, lai Zviedrija izpildītu savus no Šengenas konvencijas izrietošos pienākumus, kā arī saistībā ar sadarbību Šengenas telpā saskaņā ar tā saukto Robežu kodeksu (MIG 2011:11).
- 4 Zviedrija 2016. gadā pieņēma uz laiku spēkā esošu likumu par pagaidu ierobežojumiem attiecībā uz iespējām iegūt uzturēšanās atļauju Zviedrijā (*Lagen [2016:752] om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige*).
- 5 **[oriģ. 2. lpp.]** Šajā likumā tika iekļauta tiesību norma (§16f), saskaņā ar kuru personas, kuras plāno apmeklēt Zviedrija ģimnāzijas līmeņa skolas, var pieprasīt uzturēšanās atļauju uz laiku. Tādēļ viena no prasībām ir tāda, ka ir jāsaņem spēka stājies lēmums par patvēruma pieteikuma noraidīšanu un tam ir jābūt saistītam ar lēmumu par izraidīšanu. Aplūkotajā tiesību normā ir arī minēts skaidrs izņēmums no augstākminētās prasības par citkārt spēkā esošajiem priekšnosacījumiem identitātes noskaidrošanai; šajā gadījumā runa ir par atļauju studijām uz noteiktu laiku. Pieteikums turklāt ir jāiesniedz Zviedrijā. Citādi šāda veida atļaujai ir jāpiesakās un tā ir jāizsniedz pirms ieceļošanas Zviedrijā.
- 6 Tiesību normas ir formulētas šādi: uzturēšanās atļauja tiek piešķirta, pat ja ārvalstnieka identitāte nav noskaidrota un ja viņš savu identitāti nekā citādi nevar apliecināt.
- 7 *Förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen* [Administratīvā tiesa Stokholmā, Migrācijas lietu tiesa] [...] ir nospriedusi, ka Zviedrijai saistošās ES tiesību normas (Šengenas Robežu kodekss un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 265/2010 (2010. gada 25. marts), ar kuru Šengenas nolīguma Īstenošanas konvenciju un Regulu (EK) Nr. 562/2006 groza attiecībā uz tādu personu pārvietošanos, kurām ir ilgtermiņa vīzas) liedz piemērot šādu iepriekš aprakstīto zemo pierādīšanas prasību par identitātes noskaidrošanu, un tādēļ paliek spēkā ierastā prakse identitātes noskaidrošanai.
- 8 *Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen* [Administratīvā apelācijas tiesa Stokholmā, Migrācijas lietu tiesa] ir [...] nosprieda, ka principi, kas tikuši izstrādāti iepriekšminētajā lietā MIG 2011:11, attiecas uz pieteikumu, kas ir iesniegts ārpus Zviedrijas (un līdz ar to, loģiski, ārpus Šengenas telpas) un grozīja Migrācijas lietu tiesas nolēmumu, kā rezultātā iepriekš aprakstītās zemās pierādīšanas prasības turpina būt spēkā.

- 9 Līdz ar to nav skaidrs, kādas prasības tad ir spēkā identitātes noskaidrošanai saskaņā ar minētajām ES tiesību normām (skat iepriekš 3. un 7. punktu), Zviedrijā iesniedzot pieteikumu, ja pieteicējs neatsaucas nedz uz savu aizsardzību, nedz humāniem apsvērumiem.

Vajadzība pēc tiesas lūguma par to, kā Eiropas Savienības tiesību normas ir interpretējamas konkrētajā lietā

Savienības tiesību akti

- 10 Saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa sesto apsvērumu robežkontrole notiek ne tikai to dalībvalstu interesēs, pie kuru ārējām robežām tās veic, bet arī visu to dalībvalstu interesēs, kuras ir atcēlušas iekšējo robežkontroli. Robežkontrolei būtu jāpalīdz apkarot nelikumīgu imigrāciju un cilvēku tirdzniecību un novērst draudus dalībvalstu iekšējai drošībai, valsts politikai, sabiedrības veselības aizsardzībai un dalībvalstu starptautiskām attiecībām.
- 11 No Robežu kodeksa 5. panta 1. punkta izriet, ka tostarp trešās valsts valstspiederīgā rīcībā ir jābūt derīgam ceļošanas dokumentam, kas dot tam tiesības šķērsot robežu un viņš nevar būt persona, kas ir reģistrēta Šengenas Informācijas sistēmā (SIS) un kurai ir atteikta ieceļošana. No tā paša panta arī izriet, ka dalībvalsts humānu apsvērumu, valsts interešu vai starptautisku saistību dēļ var atļaut savā teritorijā ieceļot trešo valstu valstspiederīgajiem, kas neatbilst paredzētajiem nosacījumiem.
- 12 Saskaņā ar 7. panta 3. punktu trešo valstu valstspiederīgiem ieceļojot un izceļojot, tiek pārbaudīts, vai viņiem ir dokuments, kurš ir derīgs robežas šķērsošanai un kura derīguma termiņš nav beidzies un, attiecīgā gadījumā, – vai dokumentā ir vajadzīgā vīza, ceļošanas atļauja vai uzturēšanās atļauja.
- 13 [orig. 3. lpp.] No 13. panta 1. punkta izriet, ka trešās valsts valstspiederīgajiem, kas neatbilst visiem ieceļošanas nosacījumiem, atsaka ieceļošanu dalībvalstu teritorijās. Tas neskar īpašos noteikumus par patvēruma tiesībām un starptautisku aizsardzību vai ilgtermiņa vīzām.
- 14 Saskaņā ar atgriešanas direktīvas (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi) 5. panta 4. punktu dalībvalstis var katrā laikā pieņemt lēmumu piešķirt atsevišķu uzturēšanās atļauju vai citu atļauju, kas dod tiesības uzturēties trešās valsts valstspiederīgajam, kurš nelikumīgi uzturas to teritorijā, ar līdzjūtību saistītu iemeslu, humānu vai citu iemeslu dēļ. Šādā gadījumā atgriešanas lēmumu nepieņem. Ja atgriešanas lēmums jau ir pieņemts, to atceļ vai atliek uz uzturēšanās atļaujas vai citu likumīgas uzturēšanās tiesību derīguma laiku.

- 15 Saskaņā ar Šengenas konvencijas 25. panta 1. punktu, ja dalībvalsts apsver iespēju izsniegt uzturēšanās atļauju, tā sistemātiski veic meklēšanu SIS. Ja dalībvalsts apsver iespēju izsniegt uzturēšanās atļauju ārvalstniekam, par kuru izdots ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu, tā vispirms apspriežas ar dalībvalsti, kas izdevusi ziņojumu, un ņem vērā tās intereses; uzturēšanās atļauju izsniedz tikai tad, ja ir nopietni iemesli, jo īpaši humānu apsvērumu dēļ, vai arī tad, ja tas izriet no starptautiskām saistībām.

Pamatlietā piemērojamās atbilstošās valsts tiesību normas

- 16 *Utlänningslagen* (2005:716) [Ārvalstnieku likuma (2005:716)] 5. nodaļas §3 1. daļa un §8, kā arī tā paša likuma 5. nodaļas §16 1. un 2. daļa saistībā ar tiesībām uz uzturēšanās atļauju. *Utlänningslagen* (2005:716) 2. nodaļas §1 un *Utlänningsförrordningen* (2006:97) [Noteikumi par ārvalstniekiem] saistībā ar rīcībā esošu derīgu pasi. Tiesību normu par noskaidrotas identitātes prasību *utlänningslagen* (2005:716) nav. Tomēr iepriekš aprakstītajā, uz laiku spēkā esošajā likumā ir ietverta tiesību norma par identitāti.

Vajadzība pēc ES Tiesas skaidrojuma

- 17 Šajā lietā personai A, 1981. gada 11. novembrī dzimušai Gambijas valstspiederīgajai, tika piešķirta uzturēšanās atļauja uz laiku laulības saišu dēļ (personas laulātā draudzene ir Zviedrijas pilsoņe).
- 18 Uzturēšanās atļauja tika pieprasīta un izsniegta pirms ieceļošanas Zviedrijā. Pieteicēja identitāte tolaik tika uzskatīta par noskaidrotu un viņš uzrādīja izcelsmes valsts pasi, tādējādi uzskatot, ka atbilstošās prasības ir izpildītas.
- 19 Šobrīd šis vīrietis pieprasa uzturēšanās atļauju pagarināt tā paša iemesla dēļ (šobrīd viņš atrodas Zviedrijā). Saistībā ar uzturēšanās atļaujas pagarināšanas pieprasījumu ir tapuši zināmi šādi fakti: no Norvēģijas policijas ir saņemta informācija, ka vīrietis Norvēģijā ir bijis aizturēts. Turklāt ir zināms, ka šī persona Norvēģijā ir uzdevusies ar dažādiem vārdiem. Šādi viņš ir uzdevies gan par personu B, 1975. gada 18. augustā dzimušu Gambijas valstspiederīgo (ar viltotu pasi), gan arī par personu C, dzimušu 1982. gada 12. decembrī (patvēruma meklētājs bez pases). Veicot kratīšanu dzīvesvietā Norvēģijā, tika atrasta pase (Nr. PC239064), kuras īpašniece ir persona D, 1980. gada 8. augustā dzimusi Gambijas valstspiederīgā. Turklāt pirms tam Zviedrijā ir ticis reģistrēts uzturēšanās atļaujas pieteikums, ko ir iesniegusi persona D, 1980. gada 8. augustā dzimusi Gambijas valstspiederīgā (Pases Nr. PC239064). Pieteikums ir ticis iesniegts no Dakaras, un tas tika noraidīts fiktīvas laulības dēļ.
- 20 [oriģ. 4. lpp.] Visbeidzot ir jānorāda, ka Norvēģija ir izraidījusi personu D uz mūžu un to ir reģistrējusi SIS ar šo vārdu kā 1980. gada 8. augustā dzimušu Gambijas valstspiederīgo. Vēl ir jānorāda, ka persona D Norvēģijā ir tikusi

notiesāta ar brīvības atņemšanu uz 120 dienām par narkotisko vielu (kokaīns) glabāšanu un realizēšanu.

- 21 *Migrationsverket* noraidīja pieteikumu par uzturēšanas atļaujas pagarināšanu un norādīja, ka personas identitāte nav noskaidrota.
- 22 *Migrationsdomstolen* skatījumā, ņemot vērā iepriekšminēto, pastāv vajadzība vērsties ES Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam par ES tiesību interpretāciju, lai noskaidrotu, vai ES tiesībās par Zviedrijā iesniegta uzturēšanas atļaujas pieteikuma citu, nevis ar aizsardzību vai humānu apsvērumu dēļ, apmierināšanas priekšnosacījums ir noskaidrot pieteicēja identitāti.

[oriģ. 5. lpp.] Jautājumi Eiropas Savienības Tiesai

1. Vai Šengenas konvencijas noteikumi, it īpaši noteikumi par sistemātisku meklēšanu SIS, un Šengenas Robežu kodeksa noteikumi, it īpaši noteikumi par prasību, ka personas rīcībā ir jābūt derīgai pasei, nepieļauj izsniegt uzturēšanās atļauju, ja pieteikums ir iesniegts Zviedrijā, ir pamatots ar citiem, nevis ar aizsardzību vai humāniem apsvērumiem, un nav skaidra pieteicēja identitāte?
2. Apstiprinošas atbildes gadījumā – vai izņēmumu no identitātes noskaidrošanas prasības var noteikt valsts tiesībās vai judikatūrā?
3. Noraidošas atbildes uz 2. jautājumu gadījumā – kādi izņēmumi šādā gadījumā ir paredzēti ES tiesībās?

Malmē, 2019. gada 15. februārī

[..]

[oriģ. 6. lpp.] Pamatlietas puses

Prasītājs:

A

[..]

Atbildētājs

Migrationsverket

Zviedrija

[..]